

Nicolae PRELIPCEANU

Chiritza râde, cântă și dansează

Ada Milea a conceput un spectacol fără ea însăși, Anca Hanu preluând, ca să zic așa, comanda ostilităților. **Chiritza în concert** este un fel de operetă bufă sau ultrabufă, ca să mă exprim și eu în stilul celor de azi, cărora nu le mai ajung superlativele normale și le mai adaugă câte un *suuper*, operetă dirijată, cum spuneam, de marea actriță care se conturează a fi Anca Hanu. Ea se dezlănțuie din prima scenă și o ține așa, fără să obosească, până la sfârșit. Imaginația ei se demonstrează încă o dată în mișcările mici, în gesturile mărunte sau în scurte replici cum e cea cu care-l gonește din scenă pe Leonash (nu e o greșeală, așa se scriu numele personajelor în noua Chiritza), de câte ori acesta apare în câte-un travesti stângaci. În schimb, când acesta se drapează în toreador și îl face curte, ea se lasă prinsă și păcălită. Pentru rolul lui *Leonash*, așa cum e el conceput în acest spectacol – al Naționalului din Cluj-Napoca – nici că se putea găsi un mai potrivit actor decât versatilul Matei Rotaru, căruia poți să-i pui în cap potcap sau chipiu de ofițer prusac, bască de proletar sau tricorn napoleonian, el se va transforma pe loc și va fi ceea ce se presupune că ar fi sub acoperămintele acestea. Așa și aici, unde apare în cele mai fistichii travestiuri, fiind depistat instantaneu de Chiritza, cu o excepție, și ea citată mai sus.

A nu se înțelege că e totuși spectacolul unui singur actor; nu, dimpotrivă, avem cuplul Aristitza-Calipsitza, jucat cu umor și nuanțe de Mihnea Blidariu și Cristian Rigman, cele două fete de măritat, cu pretențiile parvenitizilor (împrumut și eu grafia consacrată); cele două fiice ale familiei Bârzoii sunt victime sigure pentru cuplul de sharlatani interpretat de Radu Dogaru și Cosmin Stănilă, cu haz și ei, deși până la final nu se dezleagă cazul lor, adică sunt lăsați așa, pretendenți acceptați de Chiritza, înșelată de pretenșile lor titluri străine. Miron Maxim, un actor cu fizic athletic, o face pe *Gulitză*, un *Gulitză* branșat la căști, și acestea la aparate de scos sunete, pentru că, trebuie să o spunem, cu toții sunt foarte moderni. *Lulutza*, nepoata orfană și bogată a familiei Bârzoii (aici n-au mai avut ce artificiu grafic să pună), pe care Bârzoii vor s-o mărite cu *Gulitză*, se zbate și este când plângăreată, când nebulă de legat, ceea ce Bârzoii și declară unui pretins pretendent. Sânziana Tarța trece prin toate aceste momente cu multă grație și naturalețe. Peste toți tronează *Bârzoii*, mai precis Cornel Răileanu, cu aerul său dezabuzat, care bate nebușește la tobe, cocoțat pe un pedestal, unde ajunge din când în când și Chiritza, ca să i se plângă ba de una, ba de alta. El nu prea are multe replici, dar are o prezență care se face simțită și se reține.

Anca Hanu este coafată à la madame Dăncilă, dar asta am aflat-o după spectacol, pentru că țopărlănia n-are nume și model, e vastă, ca și prostia, și inalienabilă. *Chiritza* este supradimensionată cu perne și fustă malakoff (crinolină), astfel încât să semene cu imaginea pe care o avem despre nemuritorul personaj comic al lui Alecsandri. Pretențiile de nobilitate? Acestea duc cu gândul și la literatura franceză clasică, la Molière mai ales, fără să-și piardă, prin asta, *specificul național*. Căci țopa cu pretenții este încă în vogă la noi, ea este prototipul impostoarei și al impostorului, deoarece și acesta își arogă abilități și diplome pe care nu le are. Dacă va fi fost vreo intenție de parodiere a prim-ministrei abia decăzute din funcție prin moțiune de cenzură, consider aceasta o eroare, e drept, minoră. Imitați dictatori, conducători, atunci când există cenzură – e și un fel de joc de-a hoții și vândiștii: să vedem, se prindăștia sau nu? Plus satisfacția spectatorilor, dacă masca scapă la rampă, ca ei să-și vadă personajul pe care-l detestă batjocorit. Când însă cenzura dispare, nu mai e nevoie de asemenea trucuri, pentru că oricum se poate spune orice despre orice cine și efectul e, astfel, mult diminuat.

Una peste alta, spectacolul Adei Milea și al Ancăi Hanu cu *Chiritza* e o victorie a teatrului comic și satiric, dacă vreți, deși desfid pe oricine ar mai crede că arta corectează moravurile.

Asta a fost, poate, cândva, și în cultură, așa că satira c

Teatrul Național „Lucian
după Vasile Alecsandri și Me
(Bârzoii), Mihnea Blidariu (Ari
Maxim (Gulitză), Matei Rotaru
Ada Milea și Anca Hanu. Scen

mează

nu preluând, ca să zic așa, ni bufa sau ultrabufa, ca să erlativele normale și le mai area acrită care se contu-e așa, fără să obosească, mișcările mici, în gesturile scenă pe Leonash (nu e o le câte ori acesta apare în în toreador și îi face curte, el conceput în acest spec-un mai potrivit actor decât piu de ofițer prusac, bască și va fi ceea ce se presu-are în cele mai fistichii tra-rea citată mai sus.

tor; nu, dimpotrivă, avem lidariu și Cristian Rigman, it și eu grafia consacrată); piul de sharlatani interpre-nă la final nu se dezleagă tza, înșelată de preținsele e Gullitză, un Gullitză bran-bebuie să o spunem, cu toții iliei Bârzoii (aici n-au mai u Gullitză, se zbate și este eclară unui pretins preten-grație și naturalețe. Peste său dezabuzat, care bate ând în când și Chiritza, ca ci, dar are o prezență care

am aflat-o după spectacol, tia, și inalienabilă. Chiritza astfel încât să semene cu il lui Alecsandri. Pretențiile asică, la Molière mai ales, etenții este încă în vogă la și acesta își arogă abilități odiere a prim-ministrei abia i o eroare, e drept, minoră. fel de joc de-a hoții și var-riilor, dacă masca scapă la când însă cenzura dispore, ate spune orice despre ori-

Chiritza e o victorie a teatrului arta corectează moravurile.

În prim-plan, Anca HANU

Foto: Nicu Cherciu

Asta a fost, poate, cândva; acum epoca aceea s-a dus, trăim în era impostorilor, în politică și în cultură, așa că satira devine pur și simplu artă pentru artă.

Teatrul Național „Lucian Blaga” din Cluj – *Chiritza în concert*. Spectacol-concert de Ada Milea, după Vasile Alecsandri și Matei Millo. Distribuția: Anca Hanu (*Chiritza Bârzoii*), Cornel Răileanu (*Bârzoii*), Mihnea Bîldariu (*Aristitza*), Cristian Rigman (*Calpsitza*), Sânziana Tarța (*Lulutza*), Miron Maxim (*Gullitză*), Matei Rotaru (*Leonash*), Radu Dogaru și Cosmin Stănilă (*Sharlatani*). Cântece de Ada Milea și Anca Hanu. Scenografia: Alexandru Constantin. Spectacolul din 12 octombrie 2019.